

I A-G Alnö geologiska lokaler

Norra Alnö är ett gammalt vulkanområde som var aktivt under 30 miljoner år för 550 miljoner år sedan. Idag är vulkanen borteroderad och resterna som finns idag är ett tvärsnitt genom vulkanrören. Vid vulkanutbrotten trängde kalkhaltigt magma upp ur jordens inre som sedan fyllde sprickor i urberget. Exempel på olika bergarter som bildades är eruptiv kalksten (sövit) och olika kalkhaltiga mörka bergarter (alnöit och borengit).

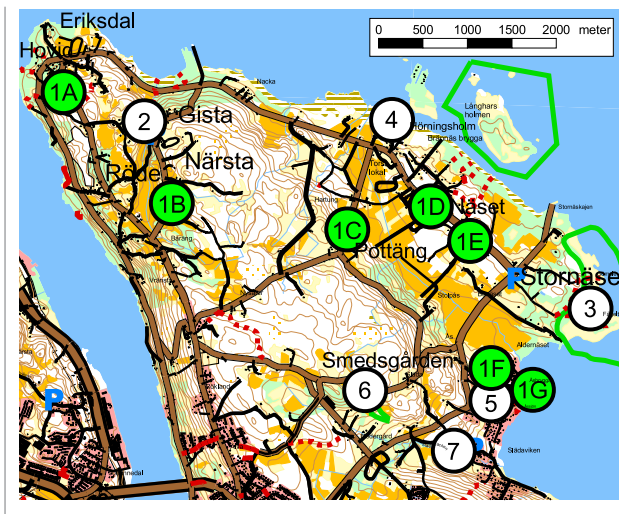
Utmärkande för alnöbergarterna är innehållet av kalk. Därför bröts stora mängder kalk under andra världskriget, man bröt även baryt (tungspat). Försök att bryta järnmalm gjordes under 1700- och 1800-talen. Man har hittat kimberliter på Alnö, samma bergart som ger diamanter i södra Afrika. Över 100 mineraler har hittats här. Den kalkhaltiga berggrunden har skapat en artrik flora av kalkälskande växtarter.

Alnö har geologiska lokaler som visar de intressanta bergarterna. Skyltar finns som berättar om geologin. Intill vägen vid Alnö gamla kyrka finns en informationstavla och översiktskarta över lokalerna. I Alnö hembygdsgård har Sundsvalls geologiska sällskap en samling av mineraler och bergarter som finns på norra Alnö.

Geologiska lokaler på Alnö:

1A) Alnöitbreccia i Hovid (naturminne) - en 20 m bred gång av grönbrun alnöitbreccia i vägskärning.

1B) Borengit i Röde (naturminne) - en 50 cm bred brunaktig gång i vägskärning i kurvan. Denna bergart är mycket kaliumrik och även radioaktiv.

1C) Baryt i Pottäng - gammalt barytbrott sydost om vägen. Har använts bland annat till målarfärg.

1D) Juvit vid Nässet - här provbröts juvit (nefelinsyenit) av Boliden för aluminiumframställning omkring 1950.

1E) Alnöit vid Nässet (naturminne) - en 16 m bred gång av blåsvart alnöit med karakteristiska svartglänsande biotitkristaller. Här fann man första gången alnöit. Alnöiten är Medelpads landskapssten.

1F) Juvit (nefelinsyenit) vid Ås (naturminne) - berghäll 20 m från vägen i ett gammalt stenbrott. En bergart man gör smyckesten av. Se även karta lokal 5 (Åssjöskogen).

1G) Ås brygga (naturminne) - stenpiren fungerar som ett geologiskt museum med en provkarta över de bergarter som finns på norra Alnö. Parkera vid ovanstående geolokal (1F) och promenera ner till piren. Se även karta lokal 5 (Åssjöskogen).